

Skrøbelev, den 3. Oktober 1938.

Kære Martinus!

Først vil jeg gerne takke Dem for den venlige Hilsen, De forleden Dag sendte os her via min kære Ven Johannes Rasmussen. Vi arbejder ivrigt med Studiekredsen her, og vi haaber at kunne stille med et stort og energisk arbejdende Hold, naar det forhaabentlig næste Efteraar bliver muligt, at Mogens Munch eller en anden af Deres Lærere kan besøge os regelmæssigt igen.

Naar jeg skriver i Dag, saa skyldes det nærmest en Bekymring for "Kosmos" Fremtid. Vi er jo alle lykkelige over, at 2. Bind af "Livets Bog" skal begynde at udkomme til Nytaar, men saa vidt jeg kan forstaa, bliver det paa Bekostning af "Kosmos". Er det ikke Synd? De skriver ganske vist, at De nu har bragt Deres Hovedartikler i Bladet, saaledes at der er bragt megen Vejledning for Begynderne. Men kan man egentlig sige, at der nogensinde er skrevet tilstrækkeligt om disse ophøjede Emner? Jeg mener, at der altid vil være Brug for et Tidsskrift som "Kosmos" i sin nuværende Størrelse - ingenlunde mindre - og det har sin overordentlig samlende Værdi for alle Sagens Venner. Vi venter jo det kære Blad med Spænding hver Maaned og farer over det med største "Graadighed", naar det endelig kommer. Og vi har de gamle Aargange staaende pænt indbundet som Klenodier, der skal reddes før alt andet, hvis Huset brænder. Skal Aargangene nu blive saa tynde (paa Grund af Tillægget, som jo af økonomiske Grunde maa formindske det egentlige Blad), at de daarligt kan indbindes? Jeg mener ogsaa, at der stadig vil være Brug for at kunne belyse Hverdagslivets aktuelle Foreteelser gennem Aandsvidenskaben, saaledes som det hidtil er gjort i mange af "Kosmos" Artikler. Dette Tidsskrift kan aldrig blive overflødigt, og det vil skære mange i Hjertet at se det blive en Skygge af sig selv. Vi maa jo stadig tænke paa, hvad der bliver tilbage, naar de indhæftede Ark af "Livets Bog" tages ud, og det bliver næppe meget, hvis Abonnementsprisen da ikke forhøjes. Jeg vilde gerne betale en langt højere Pris, hvis vi kunde bevare "Kosmos" fra at blive mindre. Det maa ogsaa erindres, at Bladet jo gerne skulde fortsætte ogsaa efter at "Livets Bog" er

færdig. Jeg har forstaaet, at "Kosmos" allerede nu saa nogenlunde kan balancere. Det vil sige, at Bladet i nær Fremtid skulde begynde at blive et virkeligt Aktiv ogsaa i økonomisk Henseende, og det maa vi jo desværre tage i Betragtning, saalænge vi har den nuværende Samfundsordning.

Muligvis er det vanskeligt at skaffe Stof nok til det store Blad? Jeg vilde gerne skrive noget, idet jeg altid har haft Interesse for Journalistik, men jeg føler mig endnu ikke kompetent til at skrive i det Blad. Det vilde være værdifuldt igen at indføre en Spørgerubrik, idet vi støder paa saa mange Problemer, naar vi læser "Livets Bog" eller filosoferer lidt i det daglige. Desuden savner vi Fortsættelsen af Mogens Munchs "Samtaler om Aandsvidenskab".

Jeg har altid glædet mig saa meget over "Kosmos" rent typografiske Udstyr, idet jeg holder meget af smukke Tryksager. "Kosmos" er et ualmindelig smukt og fornemt udstyret Tidsskrift med sit gode Papir og Tryktypernes stilfulde Snit. (Desværre var sidste Nummer skæmmet af nogle Trykfejl). Hvis Bladet efter Nytaar skal ændre Format, saa det svarer til "Livets Bog", vil det faa en Form, der ikke er særlig smuk for et Tidsskrift, og tilsyneladende er det Papir, som "Kosmos" nu trykkes paa, af bedre Kvalitet end det, der er anvendt til "Livets Bog". I hvert Fald synes jeg, det er pænere, selv om det maa ske er mindre anvendeligt til en Bog. Hvis det er nødvendigt at gennemføre den foreslaaede Ordning, saa nogle Sider af den nye "Livets Bog" indhæftes i "Kosmos" hver Gang, saa var der jo egentlig ikke noget i Vejen for, at "Kosmos" alligevel beholdt sit nuværende Format og samme Papirkvalitet. Det vil kun være en Fordel - efter min beskedne Mening - at holde en skarp Adskillelse mellem Bladet og Tillægget. "Livets Bog"s Sider er jo ikke saa høje som "Kosmos", men Bredden er vist omtrent den samme. Det skulde ikke bringe Vanskeligheder for Bogtrykkeren at indhæfte Bladene fra "Livets Bog", selv om "Kosmos" beholder sit gamle Format. Der kommer antagelig farvetrykte Symboler i det nye Bind af "Livets Bog", men da disse er trykt paa ^{krideret} ~~glukket~~ Papir og ikke kan indhæftes i selve Bladet, maa de vedlægges som Bilag. Her er der Grund til at gøre opmærksom paa, at Postvæsnet forlanger ekstra Avisporto, naar der er løse Bilag i de udsendte Blade.

Det allerbedste vilde være, om det kære "Kosmos" slet ikke blev berørt af "Livets Bog", men fortsatte uforandret. Derfor kunde 2. Bind af "Livets Bog" udmærket udkomme i Hæfteform som foreslaaet - men i særskilt Subskription. Paa den Maade udkommer jo saa mange større Værker, og her er den Fordel fremfor at trykke hele Bogen paa een Gang, at der ikke skal saa megen Kapital til, idet Subskribenterne jo betaler efterhaanden. Jeg er godt nok klar over, at den foreslaaede Ordning skyldes økonomiske Aarsager, og den vilde ogsaa være tiltalende, hvis den ikke gik ud over "Kosmos". Kunde Udgivelsen af 2. Bind af "Livets Bog" imidlertid ordnes uafhængig af "Kosmos" - i Form af Hæfter, som man kunde abonnere særskilt paa - saa er jeg sikker paa, at næsten alle "Kosmos" Abonnenter vilde have dem med. Vi er jo mange, som vilde ønske, at "Kosmos" var Ugeblad og gerne vilde betale mange Gange mere for det. Det er jo Stof, som ikke kan skaffes fra anden Side, og derfor kan det heller ikke vurderes efter en almindelig Maalestok.

Mon det ikke kunde lade sig gøre at faa Venner af vor fælles store Sag til at skyde et saa stort Beløb ind, at 2. Del af "Livets Bog" kan udgives i Hæfter som Subskriptionsværk uden paa nogen Maade at lade "Kosmos" lide derunder? Hvis det er muligt, vil jeg gerne for min Part skaffe Udvej for at laane Dem 2000 Kr. rentefrit, indtil Værket er afsluttet, og Beløbet er kommet ind igen.

Jeg er helt flov over, at jeg saadan har blandet mig ind i Deres interne Sager, og det er jo muligt, at der gør sig Forhold gældende, som jeg ikke kender og følgelig ikke har taget i Betragtning. Men under alle Omstændigheder har De sikkert, kære Martinus, faaet et stærkt Indtryk af, hvor meget "Kosmos" betyder for os ude i Landet, som ikke kan komme til de dejlige Møder i København. "Kosmos" - i sin fulde Størrelse - vil altid være noget af en Nødvendighed for os. - De kærligste Hilsner til Dem og alle i Bureaet fra

Deres inderlig hengivne

P.S. Jeg har i Dag indbetalt 2 Kr. paa Giro-Kontoen og vil gerne ved Lejlighed have 40 Mærkater sendt.

Helmer Fogedgaard
Apr 20/10 - 38